

24.10.2012

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΠΡΟΣ ΤΑ ΜΕΛΗ

Θέμα: Αναφορά 1025/2011, του Thorsten Kehrmann, γερμανικής ιθαγένειας, σχετικά με την άνιση μεταχείριση των ομοφυλόφιλων στη Γερμανία

1. Περίληψη της αναφοράς

Ο αναφέρων είναι ομοφυλόφιλος και επιθυμεί να συνάψει σύμφωνο συμβίωσης με τον σύντροφό του. Σύμφωνα με τον αναφέροντα, η γερμανική κυβέρνηση, παρά τις πολλές δικαστικές αποφάσεις, είναι αντίθετη προς την εξομοίωση του συμφώνου συμβίωσης με τον παραδοσιακό γάμο. Ο αναφέρων ισχυρίζεται ότι και στις δύο μορφές συμβίωσης, οι σύντροφοι έχουν τις ίδιες υποχρεώσεις ο ένας απέναντι στον άλλο και ότι, ως εκ τούτου, θα έπρεπε αμφότερες να εξομοιωθούν και νομικά. Σύμφωνα με τον αναφέροντα, αυτό δεν ισχύει στη Γερμανία, ιδίως όσον αφορά το φορολογικό δίκαιο και τη νομοθεσία που αφορά τις υιοθεσίες. Ο αναφέρων υποστηρίζει ότι πρόκειται για διάκριση σε βάρος των ομοφυλοφίλων από το γερμανικό κράτος και ότι αυτό αντιβαίνει στο δίκαιο της ΕΕ. Παραπέμπει εν προκειμένω στην απόφαση του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου στην υπόθεση C-147/08.

2. Παραδεκτό

Χαρακτηρίστηκε παραδεκτή στις 6 Ιανουαρίου 2012. Η Επιτροπή κλήθηκε να παράσχει πληροφορίες (άρθρο 202, παράγραφος 6, του Κανονισμού).

3. Απάντηση της Επιτροπής, που ελήφθη στις 20 Απριλίου 2012.

Η Επιτροπή είναι ενήμερη για το γεγονός ότι σε διάφορα κράτη μέλη, όπως στη Γερμανία, στο πλαίσιο της εθνικής έννομης τάξεως υπάρχει πρόβλεψη για τα σύμφωνα συμβίωσης. Σε ορισμένα εξ αυτών των κρατών μελών το εν λόγω σύμφωνο προβλέπεται αποκλειστικά για τα ομοφυλόφιλα ζεύγη, ενώ σε άλλα κράτη μέλη ισχύει τόσο για τα ομοφυλόφιλα όσο και για τα ετεροφυλόφιλα ζεύγη.

Επί του παρόντος, δεν υφίσταται νομοθεσία της ΕΕ σχετικά με τα σύμφωνα συμβίωσης ή τον γάμο ούτε σχετικά με την αναγνώρισή τους. Ο ορισμός και το περιεχόμενο των συμφώνων συμβίωσης και του γάμου εμπίπτουν αποκλειστικά στην αρμοδιότητα των κρατών μελών.

Ο κανονισμός σχετικά με τη διεθνή δικαιοδοσία, το εφαρμοστέο δίκαιο, την αναγνώριση και εκτέλεση αποφάσεων στον τομέα των περιουσιακών σχέσεων των καταχωρημένων συντρόφων¹, ο οποίος βρίσκεται υπό διαπραγμάτευση, δεν καλύπτει την αναγνώριση των συμφώνων συμβίωσης ούτε τα ζητήματα που αφορούν τη φορολογική νομοθεσία ή την υιοθεσία. Η έννοια του «συμφώνου συμβίωσης» ορίζεται στο άρθρο 2 στοιχείο β του εν λόγω κανονισμού, ωστόσο ο ορισμός αυτός εξυπηρετεί μόνον τους σκοπούς του κανονισμού. Το ακριβές περιεχόμενο της έννοιας αυτής καθορίζεται από το εθνικό δίκαιο των κρατών μελών.

Ο αναφέρων κάνει λόγο για την απόφαση του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου στην υπόθεση J. Römer (C-147/08) σχετικά με το αίτημα γερμανού πολίτη ο οποίος έχει συνάψει σύμφωνο συμβίωσης με πρόσωπο του ίδιου φύλου και ζητά να επωφεληθεί από την ίδια μέθοδο υπολογισμού σύνταξης με εκείνη που εφαρμόζεται για τους έγγαμους μισθωτούς. Η συγκεκριμένη περίπτωση αφορά μη εισαγωγή διακρίσεων στην απασχόληση και την εργασία², ιδίως τη μη εισαγωγή διακρίσεων λόγω γενετήσιου προσανατολισμού και το δικαίωμα ενός καταχωρισμένου συντρόφου σε επικουρική σύνταξη. Το Δικαστήριο αναφέρθηκε σε προγενέστερη απόφαση για παρόμοια ζητήματα³ και τόνισε ότι, για να δικαιούται κάποιος τα ίδια συνταξιοδοτικά δικαιώματα με τα έγγαμα ζεύγη, ο σύντροφος συμβίωσης πρέπει να βρίσκεται σε νομική και πραγματική κατάσταση συγκρίσιμη με εκείνη του έγγαμου προσώπου. Ως εκ τούτου, εναπόκειται στο εθνικό δικαστήριο να εκτιμήσει τη συγκρισιμότητα, εστιάζοντας την προσοχή στα αντίστοιχα δικαιώματα και στις αντίστοιχες υποχρεώσεις των συζύγων και των ατόμων που έχουν συνάψει σύμφωνο συμβίωσης.

Σύμφωνα με το δικαστήριο που απεφάνθη στην υπόθεση Römer, η Γερμανία έχει θεσπίσει ένα ξεχωριστό καθεστώς για τα ομοφυλόφιλα ζεύγη («σύμφωνο συμβίωσης») και το εν λόγω καθεστώς έχει καταστεί σταδιακά ισότιμο με το καθεστώς που ισχύει για το έγγαμο ζεύγος.

Συμπέρασμα

Επί του παρόντος, δεν υφίσταται νομοθεσία της ΕΕ για τα σύμφωνα συμβίωσης. Εναπόκειται, συνεπώς, αποκλειστικά και μόνο στα κράτη μέλη να αποφασίζουν αν θα υπάρχει πρόβλεψη στην εθνική τους νομοθεσία σχετικά με τα σύμφωνα συμβίωσης και/ή άλλους τύπους πολιτικής ένωσης, συμπεριλαμβανομένων των ομοφυλόφιλων ζευγών.

Πρέπει να σημειωθεί ότι η δικαστική υπόθεση για την οποία κάνει λόγο ο αναφέρων αφορά τα συνταξιοδοτικά δικαιώματα και όχι τα δικαιώματα βάσει νόμων για τη φορολογία ή την υιοθεσία.

Λαμβανομένων υπόψη των πληροφοριών που παρέσχε ο αναφέρων καθώς και του ανωτέρω συλλογισμού, αυτή είναι η λεπτομερέστερη απάντηση που μπορεί να δώσει η Επιτροπή επί

¹ COM(2011) 127 τελικό.

² Οδηγία 2000/78/EK για τη διαμόρφωση γενικού πλαισίου για την ίση μεταχείριση στην απασχόληση και την εργασία.

³ Υπόθεση C-267/06 Maruko, Συλλογή 2008, σελ. I-1757.

του παρόντος. Ωστόσο, αν ο αναφέρων είναι σε θέση να παράσχει στην Επιτροπή Αναφορών πρόσθετες πληροφορίες, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή δύναται να προβεί σε περαιτέρω εξέταση του ζητήματος.

4. Απάντηση της Επιτροπής (ΑΝΑΘ.), που ελήφθη στις 24 Οκτωβρίου 2012

Στην τελευταία του επιστολή, ο αναφέρων εφιστά την προσοχή της Επιτροπής σε μία απόφαση του Ομοσπονδιακού Συνταγματικού Δικαστηρίου της Γερμανίας, της 18ης Ιουλίου 2012. Με την απόφασή του αυτήν, το δικαστήριο έκρινε ότι η διαφορετική αντιμετώπιση μεταξύ γάμων και συμφώνων συμβίωσης όσον αφορά τον φόρο μεταβίβασης ακινήτων παραβιάζει το γερμανικό σύνταγμα καθώς αποτελεί διάκριση εις βάρος των συμφώνων συμβίωσης λόγω των γενετήσιων προσανατολισμών των συντρόφων.

Ωστόσο, η νέα αυτή πληροφορία δεν αλλάζει τη θέση της Επιτροπής.

Όσον αφορά την εικαζόμενη παραβίαση του άρθρου 21 (1) (απαγόρευση διακρίσεων) του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της ΕΕ, η Επιτροπή θα ήθελε να επισημάνει ότι σύμφωνα με το άρθρο 51 (1) του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της ΕΕ, οι διατάξεις του Χάρτη απευθύνονται στα όργανα και τους οργανισμούς της Ένωσης, καθώς και στα κράτη μέλη, μόνον όταν εφαρμόζουν το δίκαιο της Ένωσης. Αυτό σημαίνει ότι η Επιτροπή μπορεί να αναλάβει δράση, μόνον εάν προκύψει ζήτημα δικαίου της ΕΕ κατά την εφαρμογή του δικαίου της ΕΕ από τα κράτη μέλη.

Επιπλέον, όπως αναφέρεται στην αρχική ανακοίνωση της Επιτροπής, δεν υφίσταται νομοθεσία της ΕΕ για τα σύμφωνα συμβίωσης, ούτε νομοθεσία της ΕΕ σχετικά με τον φόρο μεταβίβασης ακινήτων μεταξύ συντρόφων.

Συνεπώς, σε αυτήν την περίπτωση τα κράτη μέλη είναι αποκλειστικά υπεύθυνα να διασφαλίσουν ότι τηρούνται οι υποχρεώσεις τους σχετικά με τα θεμελιώδη δικαιώματα, όπως αυτά προκύπτουν από τις διεθνείς συμβάσεις και την εθνική τους νομοθεσία.

Επομένως, η Επιτροπή δεν δύναται να αναλάβει δράση σε επίπεδο ΕΕ για τις υποθέσεις που θίγει ο αναφέρων.